

ЗАКОН
О ЖИЧАРАМА ЗА ТРАНСПОРТ ЛИЦА

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се пројектовање, изградња, стављање у употребу жичара, ремонт, одржавање и други захтеви и услови за постројења жичара за транспорт лица, ради заштите здравља и безбедности лица и безбедности имовине, управљање постројењем жичаре за транспорт лица и органи и организације надлежни за спровођење овог закона и вршење надзора над применом овог закона.

Изузетак од примене закона

Члан 2.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1. лифтове који се трајно употребљавају у зградама и објектима, а не користе се за превоз између станица жичаре;
2. жичаре које је Република Србија категоризовала као историјска и културна постројења или постројења која су део баштине, а које су стављене у употребу пре 1. јанура 1986. године и још увек се користе а нису претрпеле никакве значајне промене у пројекту или конструкцији, укључујући подсистеме и безбедносне компоненте посебно пројектоване за њих;
3. постројења намењена у пољопривредне или шумарске сврхе;
4. жичаре које служе за планинска склоништа и куће, намењене само за транспорт робе и посебно одређених лица;
5. стационарну или покретну опрему, искључиво пројектовану за активности у слободно време и забаву, а не као средство за транспорт лица (специфичне вучне инсталације);
6. постројења у рудницима или друга стационарна индустријска постројења која се користе у индустријске сврхе;
7. постројења помоћу којих се корисници или возила крећу по води.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

- 1) *жичара* је подсистем јавног транспорта лица и представља постројење које се састоји од инфраструктуре и подсистема, пројектованих, изграђених, састављених и стављених у употребу у циљу транспорта лица, у коме вучу омогућавају ужад постављена дуж трасе по којој се превозе;
- 2) *успињача* је жичара код које су возила вучена помоћу једног или више ужади дуж шине која може ићи по тлу или бити подупрта фиксираним структурама;
- 3) *висећа жичара* је жичара, код које возила висе са једног или више ужади и покреће их једно или више ужади (кабинске жичаре, гондоле, жичаре са седиштима);
- 4) *високо ужетна вучница* је жичара која путнике са одговарајућом опремом ужетом вуче дуж припремљене трасе, која је трајно постављена на некој локацији;
- 5) *ниско ужетна вучница* је привремено постављена жичара, која путнике са одговарајућом опремом, са ниско вођеним ужетом вуче дуж припремљене трасе;
- 6) *погон жичаре* је скуп уређаја неопходних за функционисање подсистема жичаре;
- 7) *безбедносна компонента* је свака компонента опреме или сваки уређај који је намењен за уградњу у подсистем или жичару у циљу обезбеђивања безбедног функционисања, чије отказивање угрожава безбедност или здравље путника, извршних радника жичаре или трећих лица;
- 8) *инфраструктура жичаре* обухвата станичне објекте и објекте дуж трасе која је посебно пројектована за сваку жичару и изграђена у складу са захтевима на месту рада која узима у обзир конфигурацију терена и друге податке који су потребни за изградњу и коришћење жичаре, укључујући и темеље;
- 9) *станица* је део инфраструктуре, која садржи зграде са техничком опремом, подручја укрцаја или искрцаја или платформе и било које подручје за прихват и склониште лица;
- 10) *возило* је подсистем жичаре које уз кабину, седишта или вучни уређај, обухвата и све компоненте које их учвршћују на уже;
- 11) *уже* је подсистем жичаре и представља носиви и/или погонски елемент жичара, а може бити носиво, вучно, транспортно и противуже;
- 12) *ризик* је вероватноћа да ће се ванредни догађај појавити у одређеном временском раздобљу, околностима и са одређеним негативним последицама;

- 13) *ванредни догађај* у смислу овог закона је нежељени, ненамерни или неочекивани догађај у превозу жичаром или след таквих догађаја, који је имао или је могао имати штетне последице за безбедан ток превоза, а може бити: озбиљна несрећа, несрећа, избегнута несрећа и поремећај;
- 14) *несрећа* је ванредни догађај са штетним последицама у превозу жичарама;
- 15) *озбиљна несрећа* је ванредни догађај у превозу жичаром који је за последицу имао смрт и/или тешку телесну повреду најмање једне особе, и/или велику материјалну штету на постројењима жичара или животној средини;
- 16) *избегнута несрећа* је ванредни догађај у превозу жичаром који је за последицу могао имати тешку телесну повреду најмање једне особе и/или већу материјалну штету на жичари или у њеној околини;
- 17) *поремећај* (инцидент) је било који догађај, осим озбиљне несреће и несреће, повезан са радом постројења жичаре, а који утиче на безбедан ток превоза;
- 18) *истрага* је поступак који се спроводи с циљем утврђивања узрока, последица, околности и одговорности ванредног догађаја, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа и спречавања будућих ванредних догађаја;
- 19) *евакуација* је скуп активности предузетих кад је жичара присилно заустављена, како би се лица вратила на простор где не постоји опасност;
- 20) *план евакуације* је општи акт власника жичаре који садржи детаљне процедуре које треба применити приликом евакуације лица;
- 21) *рад жичаре* је низ активности које обухватају исправно и безбедно функционисање жичаре;
- 22) *одржавање жичаре* је скуп техничких и административних поступака током рока трајања неког дела подсистема постројења жичаре у циљу његовог одржавања или враћања у стање у ком може обављати захтевану функцију на исправан и безбедан начин, у складу са прописима;
- 23) *безбедносни појас жичаре* је простор изнад, испод или поред жичаре, и то са обе стране у односу на осу жичаре, у ширини која одговара максималном отклону делова жичаре са обе стране у односу на осу жичаре, а према техничко-технолошким карактеристикама одређене жичаре;
- 24) *заштитни појас жичаре* је простор изнад, испод или поред жичаре, и то са обе стране у односу на осу жичаре, почев од границе безбедносног појаса жичаре па до појаса од 50 м са обе стране у односу на осу жичаре;
- 25) *траса жичаре* је оса жичаре приказана у основи са висинским положајем нивелете у уздужном пресеку која по висини обухвата простор између тла и носеће, односно транспортне ужади и по ширини простор између ивица заштитног појаса;

- 26) *управљач жичаре* је правно лице или предузетник регистрован за делатност превоза путника жичарама, одговорно за безбедан рад жичаре и/или специфичне вучне инсталације;
- 27) *техничко одговорно лице за жичаре и његов заменик* су лица радно ангажована код управљача жичаре која имају стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године из области образовно-научног поља техничко-технолошких наука, у складу са прописом којим се прописују научне, уметничке, односно стручне области у оквиру образовно-научних, односно образовно-уметничких поља и одговарајуће радно искуство на пословима лица одговорног за рад жичаре, које поседује уверење о положеном стручном испиту за жичаре;
- 28) *техничко одговорно лице за ниско ужетне вучнице и његов заменик* су лица радно ангажована код управљача жичаре која имају најмање стечено средње образовање и радно искуство на пословима извршног радника за жичаре у трајању од најмање три године, које поседује уверење о положеном стручном испиту за жичаре;
- 29) *технички захтев за одржавање* означава све техничке одредбе и мере које утичу на пројектовање и изградњу и неопходне су за одржавање, а пројектоване су да би се осигурало безбедно коришћење жичаре;
- 30) *оперативно-технички захтев* означава све техничке одредбе и мере које утичу на пројектовање и конструисање, а неопходне су за безбедно коришћење жичаре;
- 31) *извршни радник*, у смислу овог закона, је радник који обавља послове којима непосредно учествује у раду и/или одржавању жичаре;
- 32) *оператер* је извршни радник, кога именује управљач жичаре и одговоран је за исправан рад жичаре, као и пријаву неисправности рада жичаре;
- 33) *стручно лице*, у смислу овог закона, је правно лице или предузетник, овлашћено да обавља стручни преглед жичара;
- 34) *извештај о стручном прегледу* је документ тачно одређене форме и садржине који издаје стручно лице овлашћено да обавља стручни преглед жичара, а којим потврђује да је жичара безбедна за употребу;
- 35) *предузетник*, у смислу овог закона, је физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво уписано у Регистар привредних субјеката надлежног органа;
- 36) *специфична вучна инсталација* је инсталација са специфичним техничко-технолошким карактеристикама која није жичара, а предвиђена је за зимске и/или летње спортске активности и превози путнике у стојећем положају или ужетом (покретна трака, зип-лине и боб на шинама);

- 37) *већа материјална штета* је штета која је наступила у ванредном догађају и која је процењена на преко 50.000.000,00 динара;
- 38) *већи прекид рада жичаре* је прекид рада жичаре који траје преко седам календарских дана;
- 39) *обука* је основни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче пре радног ангажовања, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове у складу са овим законом и услов је за полагање стручног испита;
- 40) *стручно усавршавање* је напредни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче током радног ангажовања, на сложеним и комплексним системима и пословима, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом;
- 41) *подобука* је ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом, током радног ангажовања извршног радника жичаре, на другим пословима и системима жичаре за које извршни радник није обучен;
- 42) *стручна оспособљеност*, у смислу овог закона, је оспособљеност коју извршни радник жичаре стиче формалним образовањем и обуком после које полаже стручни испит;
- 43) *димензионисање ужади* је поступак одређивања техничких и технолошких карактеристика ужади применом норматива, стандарда и прописа који регулишу безбедносне захтеве и квалитет производа;
- 44) *носеће уже* је непомично уже које служи као возна пруга по којој се крећу возна колица са окаченим возилима;
- 45) *вучно уже* је помично уже које преноси своје кретање на прикључена возила, али их не носи;
- 46) *транспортно уже* је помично уже постављено тако да преноси своје кретање на прикључена возила и да их истовремено носи;
- 47) *противуже* је уже код жичаре са повратним (променљивим) током са удвојеним ужетом, помично уже чији су крајеви причвршћени за возила, без пролаза кроз погонску ужницу;
- 48) „*подсистем*” означава систем или комбинацију система наведених у члану 4. овог Закона, намењених за уградњу у жичару;
- 49) „*испука на тржишту*“ је свако чињење доступним производа на тржишту Републике Србије ради дистрибуције, потрошње или употребе, у оквиру привредне делатности, са или без накнаде;

- 50) „*стављање на тржиште*” је прва испорука производа (подсистема или безбедносне компоненте) на тржишту Републике Србије;
- 51) „*стављање у употребу*” означава почетак коришћења жичаре са изричитим циљем транспорта лица;
- 52) „*произвођач*” је правно лице или предузетник које производи подсистем или безбедносну компоненту или обезбеђује пројектовање или производњу таквог подсистема или безбедносне компоненте и ставља на тржиште тај подсистем или безбедносну компоненту под својим именом или трговачким знаком или их уграђује у жичару;
- 53) „*заступник*” је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које има писано овлашћење произвођача да у његово име предузима одређене радње;
- 54) „*увозник*” је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које ставља на тржиште производ из других држава;
- 55) „*дистрибутер*” је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које је укључено у ланац испоруке, које омогућује доступност подсистема или безбедносне компоненте на тржишту, а није произвођач или увозник;
- 56) „*привредни субјект*” означава произвођача, заступника, увозника и дистрибутера подсистема или безбедносне компоненте;
- 57) „*техничка спецификација*” означава документ којим се прописују технички захтеви које треба да испуни жичара, инфраструктура, подсистем или безбедносна компонента;
- 58) „*хармонизовани стандард*” је европски стандард који је донет на основу захтева Европске комисије за примену у хармонизованом законодавству Европске уније;
- 59) „*оцењивање усаглашености*” означава процес којим се показује да ли су испуњени основни захтеви који се односе на подсистем или безбедносну компоненту;
- 60) „*тело за оцењивање усаглашености*” означава правно лице које спроводи активности оцењивања усаглашености подсистема или безбедносне компоненте, укључујући еталонирање, испитивање, сертификацију и/или контролисање;
- 61) „*опозив*” означава сваку меру која има за циљ повраћај подсистема или безбедносне компоненте који су већ испоручени лицу одговорном за жичару;
- 62) „*повлачење са тржишта*” означава сваку меру која има за циљ спречавање испоруке подсистема или безбедносне компоненте који су у ланцу снабдевања;

- 63) „*хармонизовано законодавство Уније*” су прописи Европске уније којима се усклађују услови за трговање производима;
- 64) „*CE*” знак је ознака којом произвођач потврђује да је подсистем или безбедносна компонента усаглашен са применљивим захтевима хармонизованог законодавства ЕУ којим је прописано стављање тог знака;

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, планирање и изградња, стандардизација и акредитација.

II ПОДСИСТЕМИ, ИНФРАСТРУКТУРА, ПОДЕЛА И ЕВИДЕНЦИЈА ЖИЧАРА

Подсистеми и инфраструктура жичаре

Члан 4.

Жичара је подељена на инфраструктуру и подсистеме и то:

- 1) ужад и спојеве ужади;
- 2) погон и кочнице;
- 3) механичка опрема:
  - (1) механизам за намотавање ужета,
  - (2) машинска опрема у станицама,
  - (3) механичку опрему дуж трасе;
- 4) возила која се састоје од:
  - (1) кабина, седишта или вучних уређаја,
  - (2) уређаја за вешање,
  - (3) погонских уређаја,
  - (4) хваталјки;
- 5) електротехничке уређаје:
  - (1) управљачке, контролне и безбедносне уређаје,
  - (2) комуникациону и информатичку опрему,
  - (3) опрему за заштиту од грома;
- 6) спасилачку опрему:
  - (1) фиксну спасилачку опрему,
  - (2) преносиву спасилачку опрему.

На инфраструктуру жичаре, примењују се и одредбе закона којим се уређује планирање и изградња и подзаконских аката који су донети на основу тог закона.

Подела жичара

Члан 5.

Жичаре се деле према технолошким и техничким карактеристикама на:

- 1) успињаче;
- 2) висиће жичаре;
- 3) вучнице:
  - (1) фиксне вучнице које су трајно постављене на некој локацији (високо ужетне вучнице),
  - (2) привремено постављене вучнице са ниско вођеним ужетом (ниско ужетне вучнице).

Висиће жичаре се према основним техничким карактеристикама деле:

- 1) према смеру кретања на:
  - (1) жичаре са повратним током (повратна жичара),
  - (2) жичаре са кружним током (кружна жичара);
- 2) према броју ужади на:
  - (1) троужетне жичаре (једно уже је вучно, а друга два ужета су носећа),
  - (2) двоужетне жичаре (оба ужета су и вучна и носећа),
  - (3) двоужетне жичаре (једно уже је вучно, друго уже је носеће),
  - (4) једноужетне жичаре код којих је уже употребљено и као носеће и као вучно (транспортно уже);
- 3) према облику возила на:
  - (1) жичаре са отвореним возилима (седиште за једно лице или више лица, корпа),
  - (2) жичаре са затвореним возилом (кабина, гондола за два лица или за више лица);
- 4) према вези возила са вучним, односно транспортним ужетом на:
  - (1) жичаре код којих су возила током рада расклопљиво причвршћена на уже,
  - (2) жичаре код којих су возила током рада стално причвршћена на уже.

Високо ужетне вучнице се деле:

- 1) према величини на:
  - (1) вучнице којима је траса дуга до 300 м и погонска снага износи ≤ 11 kW,
  - (2) вучнице којима је траса дужа од 300 м и погонска снага већа > 11 kW;
- 2) према врсти вучног уређаја на:
  - (1) вучнице са вучним уређајем са дугим извлачењем,
  - (2) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и неодвојивом хваталчком,
  - (3) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и одвојивом хваталчком.

Евиденција жичара

Члан 6.

Дирекција за железнице (у даљем тексту: Дирекција) води евиденцију жичара, и свих субјеката одређених овим законом који утичу на безбедност рада жичара.

У евиденцији жичара воде се подаци о:

- 1) техничким и технолошким карактеристикама жичара;
- 2) превозу, контролама и ванредним догађајима на жичарама;
- 3) одобрењима за рад жичара;
- 4) власнику жичаре;
- 5) управљачу жичаре (у даљем тексту: управљач);
- 6) правним лицима или предузетницима који врше стручни преглед;
- 7) техничком одговорном лицу жичаре и његовом заменику;
- 8) грађевинској и/или употребној дозволи;
- 9) годишњем стручно-техничком прегледу;

Изузетно од става 2. тачка 8) овог члана, за ниско вођене вучнице није потребно прибављати наведене дозволе.

Министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: министар) прописује начин вођења, садржину и изглед обрасца евиденције жичара.

Подаци из става 2. овог члана воде се током целог периода у којем је поједина жичара уписана у евиденцију жичара и чувају се пет година од дана уклањања жичаре.

III ОСНОВНИ ЗАХТЕВИ

Члан 7.

Основни захтеви, укључујући техничке захтеве за одржавање и оперативно-техничке захтеве се примењују на пројектовање, конструисање и стављање у употребу жичара, као и на подсистеме и безбедносне компоненте.

Основни захтеви су :

1. Општи захтеви,
2. Инфраструктурни захтеви,
3. Захтеви који се односе на ужад, погоне и кочнице, механичке и електричне инсталације,
4. Захтеви који се односе на возила и уређаје за вучу,
5. Захтеви који се односе на опрему за путнике и извршне раднике жичаре,
6. Оперативно-технички захтеви.

Члан 8.

1. Општи захтеви

Општи захтеви који се примењују на пројектовање, конструисање и стављање у употребу жичара, као и на подсистеме и безбедносне компоненте се односе на:

- 1) Безбедност лица
- 2) Начела безбедности
- 3) Разматрање спољних фактора
- 4) Димензије
- 5) Монтажу
- 6) Целовитост жичаре
- 7) Безбедносне уређаје
- 8) Техничке захтеве за одржавање
- 9) Штетно деловање на околину

Члан 9.

Безбедност лица

Безбедност путника, извршних радника жичаре и трећих страна основни је захтев за пројектовање, конструисање и коришћење жичара.

Члан 10.

Начела безбедности

Све жичаре се пројектују, користе и сервисирају у складу са следећим начелима, која се примењују по датом редоследу:

- 1) отклонити или, ако то није могуће, смањити ризике својствима пројектовања и конструисања,
- 2) утврдити и спроводити све неопходне мере за заштиту од ризика који се не могу отклонити својствима пројектовања и конструисања,
- 3) утврдити и навести мере предострожности које треба предузети како би се избегли ризици које није могуће у потпуности отклонити одредбама и мерама наведеним у претходне две тачке.

Члан 11.

Разматрање спољних фактора

Жичаре се морају пројектовати и конструисати тако да је омогућено њихово безбедно коришћење, узимајући у обзир врсту жичаре, природу и физичка својства терена на коме је инсталирана, окружење жичара и атмосферске и метеоролошке факторе, као и могуће структуре и препреке које се налазе у близини, било на тлу или у ваздуху.

Члан 12.

Димензије

Жичара, подсистеми и све њене безбедносне компоненте димензионирају се, пројектују и конструишу тако да, уз довољан степен безбедности, поднесу сва оптерећења у свим предвидивим условима, укључујући она која се јављају када се постројење не користи, а нарочито узимајући у обзир спољне утицаје, динамичка дејства и појаву замора, уз поштовање признатих правила струке, нарочито у погледу избора материјала.

Члан 13.

Монтажа

Жичара, подсистеми и све безбедносне компоненте пројектују се и конструишу тако да се обезбеди њихова безбедна монтажа и постављање.

Безбедносне компоненте пројектују се на начин који онемогућује грешке при монтирању, било као резултат конструисања или одговарајућим ознакама на самим компонентама.

Члан 14.

Целовитост жичаре

Безбедносне компоненте се пројектују и конструишу и могу се користити тако да се у сваком случају, уз одговарајућу границу безбедности, обезбеди њихова сопствена оперативна целовитост и/или безбедност жичаре, како је утврђено захтевима из члана 9. и начелима из члана 10, тако да је велика вероватноћа да неће доћи до њиховог отказивања.

Жичара се пројектује и конструише тако да се обезбеди да се током њеног коришћења, за свако отказивање неке компоненте које би могло да угрози безбедност, благовремено предузима одговарајућа мера.

Заштитне мере наведене у ставу 1. и ставу 2. овог члана примењују се у периоду између два редовна прегледа дате компоненте. Временски период између два редовна прегледа безбедносних компонената мора се јасно назначити у упутству за употребу.

Безбедносне компоненте које су уграђене у жичаре као резервни делови морају испуњавати основне захтеве и услове који се односе на несметану интеракцију са осталим деловима жичаре.

Обавезно је предузимање мера како би се обезбедило да пожар у жичари не угрожава безбедност лица.

Обавезно је предузимање мера како би се жичаре и лица заштитили од дејства грома.

Члан 15.

Безбедносни уређаји

Свако оштећење жичаре које може довести до отказивања које угрожава безбедност мора се, када је то изводљиво, открити, пријавити и обрадити безбедносним уређајем.

Исто се примењује и на сваки уобичајено предвидив спољни догађај који може угрозити безбедност.

У сваком тренутку мора се омогућити ручно искључивање жичаре.

Након што се жичара искључи безбедносним уређајем, не сме бити могуће покренути је поново ако се не предузму одговарајуће радње.

Члан 16.

Технички захтеви за одржавање

Жичара се пројектује и конструише тако да се омогуће рутинске или посебне радње одржавања и поправке, као и безбедно спровођење поступака.

Члан 17.

Штетно деловање на околину

Жичара се пројектује и конструише тако да се обезбеди да свако унутрашње или спољашње штетно деловање на околину као резултат деловања штетних гасова, емисије буке или вибрације буде у оквиру прописаних ограничења.

Члан 18.**2. Инфраструктурни захтеви**

Инфраструктурни захтеви који се примењују на пројектовање, конструисање и стављање у употребу жичара, као и на подсистеме и безбедносне компоненте се односе на:

- 1) Распоред, брзину и раздаљину између возила
- 2) Станице и објекти дуж трасе

Члан 19.

Распоред, брзина, раздаљина између возила

Жичара се мора пројектовати тако да се безбедно користи, узимајући у обзир карактеристике терена и њену околину, атмосферске и метеоролошке услове, све могуће структуре и препреке које се налазе у близини, било на тлу или у ваздуху, тако да нема штетан утицај на околину и не представља опасност у свим условима коришћења или сервисирања, као ни у случају операције спасавања лица.

Мора се одржавати довољна бочна и вертикална раздаљина између возила, уређаја за вучу, шина, ужади итд. и могућих структура или препрека које се налазе у близини било на тлу или у ваздуху, узимајући у обзир вертикално, уздужно и бочно кретање ужади и возила или уређаја за вучу под најнеповољнијим предвидивим условима рада.

Код одређивања највеће раздаљине између возила и тла морају се узети у обзир врста жичаре, врста возила и поступци спасавања. У случају отворених возила мора се узети у обзир и ризик од пада, као и психолошки аспекти повезани са раздаљином између возила и тла.

Највећа брзина возила или уређаја за вучу, најмања раздаљина између њих и њихова перформанса убрзања и кочења морају се одредити на начин којим се обезбеђује безбедност лица и безбедно коришћење жичаре.

Министар ближе прописује услове за распоред, брзину и раздаљину између возила.

Члан 20.

Станице и објекти дуж трасе

Станице и објекти дуж трасе морају се пројектовати, инсталирати и опремити тако да обезбеђују стабилност. Морају омогућити безбедно вођење ужади, возила и уређаја за вучу и омогућити безбедно одржавање, у свим условима рада.

Места за улаз и излаз жичаре морају се пројектовати тако да гарантују безбедност саобраћаја возила, уређаја за вучу и лица. Кретање возила и уређаја за вучу на станицама мора се одвијати без довођења лица у ризик, узимајући у обзир да лица својим кретањем могу активно утицати на кретање возила.

Министар ближе прописује услове за станице и објекте дуж трасе.

Члан 21.

3. Захтеви који се односе на ужад, погоне и кочнице, као и на механичке и електричне инсталације

Захтеви који се примењују на пројектовање, конструисање и стављање у употребу жичара, као и на подсистеме ужади, погоне и кочнице, као и на механичке и електричне инсталације се односе на:

- 1) Ужад и њихове носаче
- 2) Механичка постројења
- 3) Контролне уређаје

Члан 22.

Захтеви који се односе на ужад

Потребно је предузети све мере у складу са најновијим технолошким развојем:

- 1) да би се избегло пуцање ужади или њихових спојева,
- 2) да би се обухватиле најниже и највише вредности оптерећења,
- 3) да би се обезбедила њихова безбедна уградња на носаче и спречило исклизнуће,
- 4) да би се омогућило њихово праћење.

Ако није могуће спречити све ризике од исклизнућа ужади, предузимају се мере које обезбеђују задржавање ужади, као и искључивање жичара, без довођења лица у ризик у случају исклизнућа.

Министар ближе прописује захтеве који се односе на ужад, поделу ужади, погоне и кочнице, као и на механичке и електричне инсталације.

Члан 23.

Захтеви који се односе на механичка постројења

Погонски систем жичаре мора имати одговарајуће перформансе и могућности прилагођене различитим системима и начинима рада.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања погона жичаре.

Члан 24.

Помоћни погон

Жичара мора имати помоћни погон, и снабдевање енергијом помоћног погона мора бити независно од снабдевања енергијом главног погона.

Помоћни погон, међутим, није потребан ако је безбедносна анализа показала да људи могу лако, брзо и безбедно напустити возила, а нарочито вучне уређаје, чак и ако помоћни погон није доступан.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања помоћног погона жичаре.

Члан 25.

Кочење

У ванредним догађајима мора се у сваком тренутку омогућити искључивање жичара и/или возила, под најнеповољнијим условима у смислу одобреног оптерећења и адхезије на контакту котур-уже током рада.

Зауставни пут мора бити кратак онолико колико то безбедност жичаре диктира.

Вредности успоравања морају бити унутар одговарајућих граница које су одређене тако да су осигурани безбедност лица и задовољавајуће понашање возила, ужади и других делова жичаре.

У свим жичарама мора бити два или више кочних система и сваки од њих мора омогућити заустављање постројења жичаре, а морају бити координисани тако да аутоматски замењују активни систем ако његова ефикасност постане неодговарајућа. Последњи кочни систем жичаре делује у што већој близини вучног ужета. Ове одредбе се не примењују на вучнице.

Жичара се мора опремити ефикасним кочним завртњем и механизмом за закључавање који спречава превремено поновно покретање.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања кочница.

Члан 26.

Захтеви који се односе на контролне уређаје

Контролни уређаји морају се пројектовати и конструисати тако да су безбедни и поуздани, да издрже нормална радна оптерећења и спољне факторе, као што су влага, екстремне температуре или електромагнетне сметње и да не узрокују опасне ситуације, чак ни у случају грешке у раду.

Члан 27.

Комуникациони уређаји

За међусобну комуникацију извршних радника жичаре у сваком тренутку и за обавештавање путника у хитним случајевима мора се обезбедити одговарајућа опрема.

Члан 28.

4. Захтеви који се односе на возила и уређаје за вучу

Возила и/или уређаји за вучу морају да се пројектују и опремају на начин да у предвидивим условима рада ниједан путник нити извршни радник жичаре не може пасти из њих или са њих или бити изложени неком другом ризику.

Прикључци возила и уређаја за вучу морају да се димензионишу и конструишу тако да не:

- 1) оштете ужад, или
- 2) исклизну, осим ако исклизнуће не утиче битно на безбедност возила, уређаје за вучу или постројења, у најнеповољнијим условима.

Врата возила (на кабинским жичарама, у кабинама) морају да се пројектују и конструишу на начин да је омогућено њихово затварање и забрављивање. Под и зидови возила морају да се пројектују и конструишу тако да у свим околностима поднесу притисак и оптерећења која су проузрокована путницима или извршним радницима жичаре.

Ако се због безбедности рада захтева присуство оператера у возилу, возило мора да се опреми опремом која му је потребна за обављање његових задатака.

Возила и/или уређаји за вучу, а нарочито њихови механизми за вешање морају да се пројектују и уграђују тако да осигуравају безбедност радника који их сервисирају у складу са одговарајућим правилима и упутствима.

Ако су возила опремљена расклопивим хваталкама, предузимају се све мере да се без ризика по путнике или извршне раднике жичаре у тренутку поласка са станице зауставе сва возила чија је хваталка неправилно причвршћена за уже, као и да се у тренутку доласка на станицу зауставе сва возила чија се хваталка није откачила и да се спречи пад возила.

Ако се не може из оправданих разлога искључити могућност кидања вучног ужета, постројења чија возила иду по фиксираној шини (као што су успињаче и висеће жичаре) морају да се опреме аутоматским кочним уређајем на шини.

Ако се другим мерама не могу искључити сви ризици од исклизнућа возила, возило мора да се опреми уређајем против исклизнућа који омогућава заустављање возила без опасности за лица.

Министар ближе прописује услове за возила и вучне уређаје.

Члан 29.

5. Захтеви који се односе на опрему за путнике и извршне раднике жичаре

Приступање подручју укрцавања и излазак из подручја искрцавања, као и само укрцавање и искрцавање путника и извршних радника жичаре, у смислу кретања и заустављања возила, организовани су тако да се обезбеди безбедност путника и извршних радника жичаре, нарочито у подручјима где постоји ризик од пада.

Мора бити могуће да деца и особе са смањеном покретљивошћу безбедно користе жичару, ако је жичара пројектована за транспорт таквих лица.

Министар прописује начин и поступак спровођења техничких услова и мера из става 1. овог члана.

Члан 30.

6. Оперативно-технички захтеви

Безбедност

Управљач је дужан да донесе сва техничка упутства и мере да би се обезбедило коришћење жичаре у предвиђену сврху на основу њене техничке спецификације и одређених услова рада и да би се могло поступати у складу са упутствима за безбедно коришћење и одржавање.

Упутство за употребу и одговарајућа обавештења се израђују на српском језику.

Техничком одговорном лицу, његовом заменику и извршном раднику жичаре морају да се обезбеде одговарајући материјални ресурси и он мора бити квалификован да обавља задатак који му је поверен.

Министар прописује начин и поступак спровођења дефинисаних техничких услова из става 1. овог члана.

Члан 31.

Безбедност у случају заустављања жичаре

Управљач је дужан да донесе сва техничка упутства и мере како би се обезбедило да се путници и извршни радници жичаре доведу на сигурно у одређеном року који је одговарајући за дати тип жичаре и њеног окружења када се жичара заустави и не може се брзо поново покренути.

Члан 32.

Стајалишта и радна места извршних радника жичаре

Покретни делови којима се редовно приступа на станицама морају да се пројектују, конструишу и инсталирају на начин којим се искључује сваки ризик, а ако такав ризик постоји, покретни делови морају да се опреме заштитним уређајима како би се спречио контакт са деловима жичаре који могу узроковати несреће.

Заштитни уређаји морају бити такве врсте да се не могу лако уклонити или се не може лако онемогућити њихово функционисање.

Члан 33.

Ризик од пада

Радна места и радна подручја, укључујући она која се користе само повремено, као и приступ до њих, морају да се пројектују и конструишу на начин којим се спречава пад лица која треба да раде или се крећу у њима.

Ако конструкција ових места и подручја није одговарајућа, морају се обезбедити места на конструкцији за качење личне заштитне опреме како би се спречили падови.

Општи захтеви

Члан 34.

Безбедносни појас жичаре обухвата простор испод висећих жичара и вучница односно изнад успињаче, и појас у ширини која одговара максималном отклону делова жичаре са обе стране у односу на осу жичаре, а према техничко-технолошким карактеристикама одређене жичаре, у којем је услед рада жичаре угрожена безбедност људи и имовине.

Министар прописује ширину и висину безбедносног појаса с обзиром на техничке карактеристике уређаја и друге захтеве.

Траса жичаре

Члан 35.

Траса жичаре мора да погодује паду и профилу терена, као и да су испуњени услови за превоз жичаром на безбедан начин.

При избору трасе жичаре морају се избегавати подручја која су изложена снежним лавинама, одроњавању камења, одронима земље, јаком ветру, леденим кишима, опасности од пожара и громава или се морају предузети мере за осигурање безбедног рада жичаре.

Министар прописује захтеве за трасу жичаре.

Безбедносна анализа

Члан 36.

Код сваког пројектовања и грађења жичара мора се израдити безбедносна анализа која обухвата све безбедносне захтеве за постројења жичаре и његове околине у вези са пројектовањем, грађењем, одржавањем и радом жичаре. Управљач спроводи израду безбедносне анализе планиране жичаре или обезбеђује израду такве безбедносне анализе.

Израда безбедносне анализе је обавезна за сваку жичару, при чему треба водити рачуна посебно о томе да безбедносна анализа:

- 1) узима у обзир све предвиђене начине коришћења;
- 2) буде израђена у складу са признатим или установљеним методом;
- 3) узима у обзир актуелна најновија достигнућа и сложеност дате жичаре;
- 4) обезбеђује да се при пројектовању и конфигурацији жичаре узме у обзир локално окружење и најнеповољније ситуације да би се обезбедили задовољавајући безбедносни услови;
- 5) обухвата све безбедносне аспекте жичаре и њене спољне факторе у контексту пројектовања, конструисања и стављања у употребу;
- 6) омогућује препознавање ризика на основу претходног искуства који се могу појавити током коришћења жичаре.

Безбедносна анализа такође обухвата безбедносне уређаје и њихов утицај на жичару и повезане подсистеме које они покрећу како би безбедносни уређаји:

- 1) могли да реагују на откривени почетни квар или отказ тако да остану или у стању које гарантује безбедност, у нижем режиму рада или да се безбедно зауставе;
- 2) били сувишни и праћени;
- 3) били такви да се може проценити вероватноћа њиховог отказивања, а њихов утицај таквог нивоа да је еквивалентан утицају који имају безбедносни уређаји који испуњавају критеријуме утврђене у тачкама 1) и 2) овог става.

Безбедносна анализа се користи за израду пописа ризика и хазарда, за препоручивање мера предвиђених за превазилажење таквих ризика, као и за утврђивање списка подсистема и безбедносних компоненти који ће се уградити у жичару.

Резултати безбедносне анализе се уносе у безбедносни извештај.

Безбедносна анализа мора бити израђена на српском језику и израђује је лице са звањем одговорног пројектанта.

Министар прописује садржину, начин израде и форму безбедносне анализе.

Безбедносни извештај

Члан 37.

Безбедносна анализа је предмет безбедносног извештаја у коме се морају приказати предвиђене мере у случају потенцијалних ризика.

Безбедносни извештај мора бити израђен на српском језику.

Безбедносни извештај израђују лица са звањем одговорног пројектанта.

Безбедносни извештај не може израдити лице које је радило безбедносну анализу.

Жичара може остати у употреби, ако су испуњени услови садржани у безбедносном извештају.

Министар прописује садржину, начин израде и форму безбедносног извештаја.

V ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ПОДСИСТЕМА ЖИЧАРЕ И БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

Члан 38.

Оцењивање усаглашености подсистема жичаре и безбедносних компоненти спроводи се у сврху проверавања испуњености свих прописаних услова за употребу жичара на безбедан начин, као и у сврху провере испуњености основних захтева из овог закона.

Безбедносне компоненте и подсистеми жичаре које се први пут уграђују у постројење жичаре могу се уградити, ако је пре стављања на тржиште спроведен поступак оцењивања усаглашености, означавања усаглашености и ако су прибављене све прописане исправе о усаглашености.

Признаје се важење иностране исправе о усаглашености подсистема и безбедносних компоненти жичаре, издатих од стране тела за оцењивање усаглашености пријављеног Европској комисији од стране земаља потписница „ЕА МЛА” споразума Европске организације за акредитацију.

Министар ближе прописује поступак и модуле за оцењивање усаглашености, исправе о усаглашености и означавање усаглашености.

Члан 39.

Претпоставка усаглашености подсистема и безбедносних компонената

Сматра се да подсистеми и безбедносне компоненте испуњавају основне захтеве ако су израђени у складу са одговарајућим хармонизовани стандардима за жичаре, чији се списак (у даљем тексту: списак стандарда) саставља и објављује.

Министар саставља списак српских стандарда из области жичара у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Члан 40.

Европска Комисија додељује идентификациони број нотификованом телу.

Списак нотификованих тела, укључујући идентификационе бројеве који су им додељени и активности за које су пријављени се јавно објављује.

Начин именовања, нотификације и одузимања одобрења телу за оцењивање усаглашености као и начин утврђивања испуњености захтева за именовање тела за техничко оцењивање спроводи се у складу са прописима којима су уређени технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

ОБАВЕЗЕ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА

Обавезе произвођача

Члан 41.

Приликом стављања својих подсистема или безбедносних компоненти на тржиште или приликом њиховог уграђивања у жичару, произвођач обезбеђује да су подсистеми пројектовани и произведени у складу са основним захтевима.

Произвођач подсистема или безбедносних компонената сачињава техничку документацију из члана 38. закона и спроводи одговарајући поступак оцењивања усаглашености или обезбеђује његово спровођење.

Ако се поступком из става 2. овог члана докаже усклађеност подсистема или безбедносне компоненте са применљивим захтевима, произвођач сачињава прописану исправу о усаглашености и чува је у прописаном року и на подсистем или безбедносну компоненту ставља прописани знак усаглашености.

Произвођач је дужан да чува техничку документацију и исправу о усаглашености 30 година након стављања на тржиште подсистема или безбедносне компоненте.

Произвођач обезбеђује примену поступака којима се обезбеђује одржавање усаглашености производа у случају серијске производње. Узимајући у обзир измене пројекта и карактеристика производа или измене у хармонизованим стандардима или другим техничким спецификацијама на које се врши упућивање у декларацији о усаглашености.

Када сматра одговарајућим у погледу ризика које представљају подсистем или безбедносна компонента, а како би заштитио здравље и безбедност путника, извршних радника жичаре и трећих страна, произвођач испитује узорке подсистема или безбедносних компонената који су испоручени на тржиште, анализира подсистеме и безбедносне компоненте који нису усаглашени и по потреби води евиденцију рекламација и опозива таквих подсистема и безбедносних компонената и обавештава дистрибутере о свакој таквој контроли.

Произвођач обезбеђује да су подсистеми или безбедносне компоненте које је ставио на тржиште означени бројем типа, серије или серијским бројем или другим податком који омогућава њихову идентификацију.

Ако величина или природа подсистема или безбедносне компоненте то не дозвољава, произвођач обезбеђује да потребне информације буду наведене на амбалажи или у документу приложеном уз подсистем или безбедносну компоненту.

Произвођач наводи на подсистему или безбедносној компоненти своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу или, ако то није могуће, на амбалажи или у документу приложеном уз подсистем или безбедносну компоненту. У адреси се наводи само једно место на коме се може контактирати с произвођачем. Подаци за контакт морају бити на језику који лако разумљивом корисницима и органима тржишног надзора. Ако произвођач наведе адресу веб сајта, он мора обезбедити да информације на том веб сајту буду доступне и ажуриране.

Произвођачи обезбеђује да уз подсистем или безбедносну компоненту буде приложен примерак исправе о усаглашености, као и упутства и безбедносне информације, на српском језику. Таква упутства и безбедносне информације морају бити јасни и разумљиви.

Произвођач који сматра или има разлога да верује да подсистем или безбедносна компонента које је ставио на тржиште нису у складу са прописаним захтевима, одмах предузима корективне радње неопходне како би предметни подсистем или безбедносна компонента били усаглашени, или ако је одговарајуће, повучени или опозвани. Ако подсистем или безбедносна компонента представљају ризик, произвођач одмах обавештава надлежни орган, наводећи појединости о неусаглашености и о свим предузетим корективним радњама.

Произвођач сарађује са надлежним органима, и на њихов захтев, у погледу сваке радње предузете да би се отклонили ризици које представљају подсистеми или безбедносне компоненте које је ставио на тржиште.

Обавезе заступника

Члан 42.

Произвођач може писаним овлашћењем именовати заступника.

Обавезе утврђене у члану 41. и обавеза израде техничке документације од стране произвођача, не представљају део овлашћења заступника.

Заступник обавља задатке наведене у овлашћењу добијеном од произвођача. Тим овлашћењем се заступнику омогућава да обавља најмање следеће:

- 1) да стави исправу о усаглашености и техничку документацију на располагање надлежним органима за тржишни надзор 30 година након стављања на тржиште подсистема или безбедносне компоненте;
- 2) да на образложен захтев надлежног тржишног органа, том органу достави све информације и документацију неопходне за доказивање усаглашености подсистема или безбедносне компоненте на језику који је у службеној употреби у Републици Србији;
- 3) да сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у погледу сваке мере предузете да би се отклонили ризици које представљају подсистеми или безбедносне компоненте обухваћени овлашћењем заступника.

Обавезе увозника

Члан 43.

Увозник ставља на тржиште само усаглашене подсистеме или безбедносне компоненте.

Пре стављања подсистема или безбедносне компоненте на тржиште, увозник обезбеђује:

- 1) да је произвођач спровео одговарајући поступак оцењивања усаглашености из члана 38. овог закона;

- 2) да је произвођач израдио техничку документацију;
- 3) да је подсистем или безбедносна компонента означен прописаним знаком усаглашености као и да га прати прописана документација, као и
- 4) да је произвођач испунио захтеве у погледу обележавања подсистема или безбедносне компоненте прописаним подацима утврђене у члану 38. овог закона.

Ако увозник сматра или има разлога да верује да подсистем или безбедносна компонента нису у складу са важећим основним захтевима, не сме ставити тај подсистем или безбедносну компоненту на тржиште док се не обави њихово усаглашавање.

Ако подсистем или безбедносна компонента представљају ризик, увозник о томе обавештава произвођача и органе тржишног надзора.

Увозник наводи на подсистему или безбедносној компоненти своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу или, ако то није могуће, на амбалажи или у документу приложеном уз подсистем или безбедносну компоненту. У адреси се наводи само једно место на коме се може контактирати с произвођачем. Подаци за контакт морају бити на српском језику. Ако произвођач наведе адресу веб сајта, он мора обезбедити да информације на том веб сајту буду доступне и ажуриране.

Ако увозник наведе адресу веб сајта, он мора обезбедити да информације на том веб сајту буду доступне и ажуриране.

Увозник обезбеђује да уз подсистем или безбедносну компоненту буду приложени упутства и безбедносне информације, на српском језику.

Увозник обезбеђује да док су подсистем или безбедносна компонента под његовом надлежношћу, услови складиштења или транспорта не угрожавају испуњавање важећих основних захтева.

Када сматра одговарајућим у погледу ризика које представљају подсистем или безбедносна компонента, а како би заштитио здравље и безбедност путника, извршних радника жичаре и трећих страна, увозник анализира узорке подсистема или безбедносних компонената који су испоручени на тржиште, истражује подсистеме и безбедносне компоненте који нису усклађени и по потреби води евиденцију рекламација и опозива таквих подсистема и безбедносних компонената и о томе обавештава дистрибутере.

Увозник који сматра или има разлога да верује да подсистем или безбедносна компонента које је ставио на тржиште није у складу прописаним захтевима, одмах предузима корективне радње неопходне како би се тај подсистем или безбедносна компонента усагласили, повукли или опозвали, по потреби.

Ако подсистем или безбедносна компонента представљају ризик, увозник одмах обавештава надлежне органе, посебно наводећи појединости о неусаглашености и о свим предузетим корективним радњама.

Увозник ставља исправу о усаглашености и техничку документацију на располагање надлежним органима за тржишни надзор 30 година након стављања на тржиште подсистема или безбедносне компоненте и обезбеђује да се техничка документација може учинити доступном тим органима, на захтев.

Увозник је дужан да на образложен захтев надлежног тржишног органа, том органу достави све информације и документацију неопходну за доказивање усаглашености подсистема или безбедносне компоненте на језику који је у службеној употреби у Републици Србији.

Информације и документација се могу доставити у писаној или електронској форми.

Увозник сарађује са надлежним органима, и на њихов захтев, у погледу сваке радње предузете да би се отклонили ризици које представљају подсистеми или безбедносне компоненте које је ставио на тржиште.

Обавезе дистрибутера

Члан 44.

Дистрибутер је дужан да, у складу са захтевима из члана 38. овог закона да:

- 1) када испоручује подсистем или безбедносну компоненту на тржиште, поступа савесно у вези са прописаним захтевима;
- 2) пре испоруке подсистема или безбедносне компоненте на тржиште, провери да ли су подсистем или безбедносна компонента означени прописаним знаком усаглашености односно другим прописаним ознакама и подацима, као и да ли га прате прописана упутства и безбедносне информације на српском језику, као и да ли произвођач и увозник испуњавају захтеве чланова 41. и 43. овог закона,
- 3) ако сматра или има разлога да верује да подсистем или безбедносна компонента нису у складу са важећим основним захтевима, не сме испоручити тај подсистем или безбедносну компоненту на тржиште док се не обави њихово усаглашавање. Ако подсистем или безбедносна компонента представљају ризик, дистрибутер о томе обавештава произвођача или увозника, као и орган тржишног надзора;
- 4) Обезбеди да док су подсистем или безбедносна компонента у његовој надлежности, услови складиштења или транспорта не угрожавају испуњеност важећих основних захтева;
- 5) ако сматра или има разлога да верује да подсистем или безбедносна компонента које је ставио на тржиште није у складу са прописаним захтевима, одмах

предузме корективне радње неопходне како би се тај подсистем или безбедносна компонента усагласили, повукли или опозвали, по потреби;

- 6) ако подсистем или безбедносна компонента представљају ризик, одмах обавести надлежне органе, посебно наводећи појединости о неусаглашености и о свим предузетим корективним радњама;
- 7) на образложен захтев надлежног тржишног органа, том органу достави све информације и документацију неопходну за доказивање усаглашености подсистема или безбедносне компоненте на језику који је у службеној употреби у Републици Србији Информације и документација се могу доставити у писаној или електронској форми;
- 8) сарађује са надлежним органима, и на њихов захтев, у погледу сваке радње предузете да би се отклонили ризици које представљају подсистеми или безбедносне компоненте које је ставио на тржиште.

Посебне обавезе увозника и дистрибутера

Члан 45.

Увозник или дистрибутер који ставља на тржиште подсистем или безбедносну компоненту под својим именом или трговачким знаком, или ако мења подсистем или безбедносну компоненту који су већ стављени на тржиште на начин који може утицати на испуњавање прописаних захтева, сматра се произвођачем и преузима обавезе произвођача у вези са стављањем подсистема или безбедносне компоненте на тржиште.

VI БЕЗБЕДНОСТ РАДА ЖИЧАРЕ

Општи услови

Члан 46.

Управљач мора организовати рад, одржавање и контролу жичаре на начин којим се обезбеђују услови за рад жичаре на безбедан начин. Рад, одржавање и контрола жичаре морају се прилагодити техничким условима, као и ризицима локације на којој се налази жичара.

Управљач је одговоран за организовање рада жичаре у складу са овим законом.

Министар прописује начине, поступке, врсте и рокове одржавања и контроле исправности жичаре.

Министар прописује услове за ниско ужетне вучнице, смањен обим радних захтева и захтева за одржавање.

Управљач прописује начин организовања безбедног рада жичаре из става 1. овог члана.

Услови за извршне раднике

Члан 47.

Извршни радник који обавља послове којима непосредно учествује у обављању саобраћаја жичаре мора испуњавати законом прописане услове у погледу стручне и здравствене способности.

Министар прописује послове које у раду жичара обавља извршни радник.

Стручна оспособљеност

Члан 48.

Техничко одговорно лице, његов заменик и извршни радник морају имати формално образовање чији је степен адекватан пословима које обављају, завршен програм стручне обуке и положен стручни испит.

Обуку, стручно усавршавање, односно подобуку могу обављати управљач, као и друга правна и физичка лица, ако испуњавају прописане услове.

Услови из става 2. овог члана су да лице поседује:

- 1) одговарајући простор за теоријско оспособљавање са гарантованим минималним условима за рад;
- 2) техничка средства за видео презентације наставног садржаја;
- 3) потребан радни материјал (прописе који уређују област жичара, шеме, скице и друга помоћна средства);
- 4) одговарајуће објекте, инсталације и опрему за практични део обуке;
- 5) одговарајуће стручне кадрове.

Овлашћење за послове стручног обучавања, стручног усавршавања, односно подобуке издаје министарство надлежно за послове саобраћаја, на захтев правног или физичког лица ако испуњава прописане услове у складу са законом.

За издавање овлашћења из става 6. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 7. овог члана, утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију издатих овлашћења.

Стручна обука се састоји од практичног и теоријског дела.

Услов за полагање стручног испита је потврда о похађању практичног и теоријског дела обуке издата од стране овлашћеног лица за послове стручног оспособљавања.

Техничко одговорно лице, његов заменик и извршни радник морају се стручно усавршавати, а њихово знање, у обиму значајном за безбедност саобраћаја, мора се редовно, а у прописаним случајевима и ванредно проверавати.

Стручно усавршавање, односно подбука се спроводи ако се:

- 1) уводе нови типови уређаја и инсталација;
- 2) лице из става 10. овог члана, премешта на послове на инсталацијама за које није обучен што може за последицу имати ванредни догађај;
- 3) лице из става 10. овог члана, премешта на сложеније послове који изискују додатну обуку.

Редовна провера стручне оспособљености извршног радника мора се обављати најмање на сваке три године.

Редовну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи послодавац.

Ванредна провера стручне оспособљености извршног радника обавља се у случају:

- 1) непоштовања прописа од стране извршног радника које може довести до угрожавања безбедности рада жичаре;
- 2) ако је извршни радник био одсутан са посла више од три године без обзира на разлог одсуства.

Ванредну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи лице овлашћено за послове стручног обучавања.

О положеном стручном испиту издаје се уверење, а о издатим уверењима министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију.

За полагање стручног испита и издавање уверења о положеном стручном испиту, плаћа се такса, у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Стручни испит и проверу знања врши Комисија коју именује министар.

Комисију чине председник и два члана који имају заменике.

Послодавац не може дозволити обављање послова извршном раднику, односно техничком одговорном лицу за жичару и његовом заменику који нема уверење о положеном стручном испиту, као и у случају да при провери знања није показао задовољавајућу стручну оспособљеност.

Министар прописује програм и спровођење стручног испита, стручне обуке, начин стручног усавршавања, односно подбуке, начин провере знања, форму и садржину уверења, начин и поступак издавања уверења о положеном стручном испиту, као и услове које морају испуњавати техничко одговорно лице, његов заменик и извршни радник.

Здравствена способност извршног радника

Члан 49.

Извршни радник и лице на стручној обуци за извршног радника, зависно од послова које обавља, мора испуњавати услове у погледу здравствене способности и бити психички и физички способан за обављање тих послова (у даљем тексту: здравствена способност) прописане законом којим се уређују безбедност и здравље на раду.

Здравствена способност извршног радника мора се периодично, а у прописаним приликама и ванредно проверавати.

Утврђивање и провера здравствене способности обавља се здравственим прегледом.

О утврђеној здравственој способности извршног радника издаје се уверење о здравственој способности.

Здравствени преглед из става 3. овог члана обављају здравствене установе које испуњавају прописане услове.

Министар надлежан за послове здравља уз сагласност министра прописује услове здравствене способности извршних радника, начин утврђивања и провере здравствене способности, рокове периодичне провере и случајеве у којима се обавља ванредна провера, способности и услове које морају испуњавати здравствене установе које обављају здравствене прегледе, као и форму и садржину уверења из става 3. овог члана.

Способност извршног радника за обављање послова

Члан 50.

Извршни радник не може обављати послове ако његов надређени процени да је уморан или болестан, или ако његов надређени сумња да је под утицајем дрога, алкохола или психотропних супстанци, те је неспособан послове обављати на безбедан начин.

Извршни радник мора прекинути са радом ако такве околности наступе током рада.

Извршни радник дужан је о околностима из става 1. овог члана одмах обавести свог надређеног или његовог заменика.

Испитивање присуства недозвољених супстанци код извршних радника**Члан 51.**

Извршни радник дужан је да се на захтев овлашћеног радника управљача и инспектора подвргне прегледу ради утврђивања присуства алкохола, опојних дрога или психотропних супстанци у организму.

Сматра се да у организму постоји алкохол, опојне дроге или психотропне супстанце, ако се њихово постојање у организму установи прописаним начином испитивања одговарајућим средствима или уређајима.

Ако извршни радник одбије или не приступи испитивању или ако се при испитивању установи да је под утицајем алкохола, опојних дрога или психотропних супстанци, његов надређени који спроводи испитивање привремено га удаљава са радног места и упућује на ванредну проверу здравствене способности.

На отказивање уговора о раду у случајевима из ст. 2 и 3. овог члана сходно се примењују одредбе Закона о раду.

Министар надлежан за послове здравља уз сагласност министра прописује начин и поступак провере присуства алкохола, опојних дрога и психотропних супстанци у организму.

Стицање права на уређивање саобраћаја жичарама и права управљања возилом**Члан 52.**

На послове уређивања саобраћаја висећим жичарама и управљања возилом успињаче може се распоредити само извршни радник - оператер ако:

- 1) испуњава прописане услове у погледу здравствене способности;
- 2) је навршио 18 година;
- 3) је обавио обуку на тим пословима;
- 4) има најмање трећи степен средње стручне спреме техничке струке или минимум три године радног искуства на пословима извршног радника;
- 5) је положио стручни испит;
- 6) му није изречена безбедносна мера забране обављања тих послова.

На послове уређивања рада на вучницама може се распоредити само извршни радник - оператер ако:

- 1) испуњава прописане услове у погледу здравствене способности;
- 2) је навршио 18 година;

- 3) је обавио обуку на тим пословима;
- 4) има минимум годину дана радног искуства на пословима извршног радника;
- 5) је положио стручни испит;
- 6) му није изречена безбедносна мера забране обављања тих послова.

Радно време и трајање смене

Члан 53.

Под радним временом, у смислу овог закона, сматра се време које извршни радник проведе у обављању послова у једној смени.

Радно време извршног радника у једној смени не може трајати дуже од 11 сати.

Министар уз сагласност министра надлежног за послове рада прописује радно време и трајање смене зависно од организације и учесталости саобраћаја, врсте послова, услова рада и других услова који утичу на психичку и телесну способност извршних радника.

Техничко одговорно лице

Члан 54.

Управљач мора именовати техничко одговорно лице (у даљем тексту: техничко лице) и његовог заменика (у даљем тексту: заменик).

Техничко лице и заменик одговорни су за безбедан рад и одржавање постројења жичаре.

Техничко лице, односно његов заменик свакодневно врше унутрашњу контролу над применом овог закона, прописа и општих аката управљача донетих на основу овог закона о испуњавању услова од којих зависи рад жичаре на безбедан начин, као и да одређене послове обављају извршни радници који имају потребно стручно образовање и оспособљеност.

Управљач може именовати иста два лица као техничко лице и његовог заменика за више различитих жичара, само уколико су те жичаре део једне целине (скијашког центра и сл.).

Одобрење за рад жичаре

Члан 55.

Жичара може бити пуштена у рад на основу решења о одобрењу за рад жичаре.

Одобрење за рад жичаре за период од три године даје Дирекција на основу захтева управљача жичаре.

Против решења о одобрењу за рад жичаре из става 2. овог члана жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана достављања решења.

Уз захтев за издавање одобрења за рад новоизграђене висеће жичаре, високо ужетне вучнице и успињаче, прилаже се употребна дозвола, извештај о стручном прегледу, план одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре.

Уз захтев за издавање одобрења за рад постојеће висеће жичаре, високо ужетне вучнице и успињаче, прилаже се употребна дозвола или решење о озакоњењу, извештај о стручном прегледу, извршеном програму одржавања, плану одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре.

Уз захтев за издавање одобрења за рад новоизграђене ниско ужетне вучнице прилаже се извештај о стручном прегледу, план одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре.

Уз захтев за издавање одобрења за рад постојећих ниско ужетних вучница, прилаже се извештај о стручном прегледу, извршеном програму одржавања, плану одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре.

Извештај о годишњем стручном прегледу жичаре управљач је дужан да достави Дирекцији најкасније 15 дана од дана истицања важења претходног стручног прегледа.

Дирекција може новим решењем поништити решење о одобрењу за рад уколико:

- постојећа жичара не поседује важећи стручни преглед у складу са чланом 56. или га управљач није доставио Дирекцији у року од 15 дана од дана истицања важења претходног стручног прегледа;
- управљач нема именовано техничко одговорно лице или заменика технички одговорног лица;
- управљач не поступи по члану 67. став 6 (не достави извештај о истрази у прописаном року);
- дође до значајне промене у техничким условима који би негативно утицали на безбедност лица (корисника и извршних радника).

За издавање Одобрења за рад жичаре плаћа се такса.

Висина таксе из става 10. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Стручни преглед

Члан 56.

Стручни преглед се врши једном годишње, након ремонта, након поновног постављања жичаре после измештања, а по потреби и чешће, у прописаном обиму.

Стручни преглед може се извршити до 15 дана пре датума истека важећег стручног прегледа, а рок важења новог стручног прегледа је годину дана након датума истека важећег стручног прегледа.

Након ремонта неког од подсистема жичаре, изводи се делимичан стручни преглед само тог подсистема, а важење делимичног стручног прегледа је ограничено до краја периода важења стручног прегледа. Ванредни делимичан стручни преглед или ванредни стручни преглед, може се радити по налогу надлежног инспектора или на захтев техничког одговорног лица.

Стручним прегледом се утврђује да ли је постројење жичаре опремљено и да ли се одржава у складу са важећим прописима и техничким условима који се односе на конструкцију, опрему, одржавање и опремљеност прописаним уређајима.

Стручни преглед врши стручно лице које може бити правно лице или предузетник, овлашћено од стране министарства надлежног за послове саобраћаја.

Овлашћење за послове стручног прегледа издаје министарство надлежно за послове саобраћаја у форми решења на период од пет година.

За издавање овлашћења из става 6. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 7. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Овлашћење из става 6. овог члана, министарство надлежно за послове саобраћаја доставља Дирекцији у року од пет радних дана.

Решење о издавању, односно одбијању издавања овлашћења из става 6. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може покренути спор пред Управним судом.

Након обављеног стручног прегледа саставља се извештај о стручном прегледу уз који се обавезно морају приложити документа о изведеним испитивањима, исправе о усаглашености и остала техничка документација којима се доказује наведено стање. Позитивна оцена исправности садржана у извештају о стручном прегледу је доказ о безбедности жичаре.

Дирекција води евиденцију овлашћења издатих од стране министарства из става 6. овог члана и прописује начин вођења, садржину и образац евиденције овлашћења.

Министар прописује форму, садржину и начин вођења извештаја о стручном прегледу, списак докумената о усклађености, као и услове које треба да испуни стручно лице из става 5. овог члана.

Министар ближе прописује начин издавања овлашћења за послове стручног прегледа из става 6. овог члана.

Услови за рад жичаре

Члан 57.

Жичара може радити ако:

- 1) су задовољени сви прописани захтеви;
- 2) је техничко одговорно лице или његов заменик на радном месту или ако је један од њих у сваком тренутку доступан;
- 3) је оператер за управљање уређајима и возилима и пратећи извршни радници на радном месту;
- 4) то допуштају временске прилике у складу са прописима.

Изузетно од става 1. тачка 2), у току рада вучнице није неопходно присуство техничког одговорног лица или заменика на радном месту, али је неопходно да су доступни у разумном року у случају појаве ванредних догађаја.

Ако се рад жичаром не може одвијати на безбедан начин, мора се прекинути.

Физичко лице које својим стањем или понашањем угрожава рад, самог себе или друга лица не може се превозити, а према потреби мора се и уклонити с подручја рада.

Све радње везане за стављање у рад и безбедно функционисање жичаре могу се извршити тек по ангажовању управљача. Жичара не може бити пуштена у рад у случају престанка важења уговора између власника жичаре и управљача ако власник ангажује друго правно лице за управљање жичаром, односно ако власник жичаре није уједно и управљач.

Упутства за безбедан рад жичаре

Члан 58.

Управљач мора донети потребна упутства за безбедан рад жичаре која морају бити у складу са прописима донесеним на основу овог закона и упутствима за употребу која уз постројење жичаре прилаже произвођач.

Управљач мора осигурати свакодневно спровођење унутрашње контроле над извршавањем упутстава за рад и испуњавањем услова од којих зависи рад жичара на безбедан начин.

На станицама жичаре, у њеним возилима, као и у подручју утицаја постројења жичаре, морају се налазити знакови упозорења у вези са понашањем особа, као и знакови опасности и упозорења за кретање у околини станице и у подручју утицаја постројења жичаре.

Акт управљача

Члан 59.

Управљач прописује опште услове превоза, радно време жичаре и ценовник, које мора објавити у службеним просторијама, станицама жичаре и другим одговарајућим местима. Општи услови превоза садрже одредбе о лицима која се могу превозити жичаром, под којим условима, као и одредбе о томе како се лица морају понашати на станицама жичаре и током превоза.

За успињаче и жичаре са повратним током потребно је да пропише и ред вожње које мора објавити у службеним просторијама станицама жичаре и другим одговарајућим местима.

Одржавање и контрола исправности жичара

Члан 60.

Одржавање жичаре мора бити организовано на начин:

- 1) да се поштују важећи прописи и општи акти управљача који морају бити усклађени са упутствима произвођача;
- 2) да техничко одговорно лице за жичару и заменик увек имају преглед над стањем грађевинских објеката, уређаја и возила.

Управљач прописује спровођење поступка одржавања жичара.

Министар прописује начин, поступке и врсте одржавања жичара.

Евиденција одржавања жичаре

Члан 61.

Управљач мора обезбедити правовремено и стручно извођење прописаног одржавања.

Управљач води евиденције редовног одржавања и евиденције интервенција на отклањању неправилности.

Министар прописује садржину и начин вођења евиденција из става 2. овог члана.

На захтев инспектора управљач мора доставити евиденције из става 2. овог члана.

Омогућавање приступа

Члан 62.

Управљач има право преласка преко непокретности другог власника ради изградње жичара, извођења радова на одржавању и контроли исправности жичара, као и предузимања потребних активности у вези жичара у хитним случајевима, и то само у временском периоду док ти радови и активности трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ жичарама из става 1. овог члана и не омета извршење радова и предузимање активности из става 1. овог члана.

Управљач је дужан да непокретност врати у првобитно стање у року не дужем од шест месеци након извођења радова и предузимања активности из става 1. овог члана или да власнику непокретности надокнади штету коју нанесе у току извођења радова и предузимања активности из става 1. овог члана у року до месец дана. Висину начињене штете из овог става утврђују споразумно управљач и власник непокретности.

У случају да власник непокретности и управљач не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Безбедносни и заштитни појас жичаре

Члан 63.

У безбедносном појасу жичаре забрањена је изградња објеката који нису у функцији жичара, као и извођење других радова, супротно закону, техничким и другим прописима.

Забрањено је предузимање радова или других радњи у безбедносном појасу жичаре, без претходне сагласности управљача жичаром.

Забрањено је предузимање радова или других радњи ван безбедносног појаса жичаре, а унутар заштитног појаса жичаре, без претходне сагласности управљача жичаром.

Сађење дрвећа и другог растиња није дозвољено у безбедносном појасу жичаре, изузев ниског растиња, ако се тиме не угрожава безбедност и функционалност жичаре и не омета приступ извршним радницима на одржавању или спасилачким службама у случају евакуације путника.

Сађење дрвећа и другог растиња је дозвољено у заштитном појасу жичаре.

Управљач и власник непокретности и ималац других права на непокретности су дужни да споразумно договоре уредно и редовно одржавање непокретности, дрвећа и растиња на траси жичаре, тако да безбедност и функционалност жичаре не буду угрожене. Одржавање се врши о трошку управљача.

У случају да управљач и власник непокретности не постигну споразум у смислу става 6. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

VII ПОСТУПАК КОД ВАНРЕДНИХ ДОГАЂАЈА

Процес евакуације

Члан 64.

Извршни радник који се затекне или наиђе на место ванредног догађаја у којем има повређених или погинулих особа, дужан је да учествује у спасавању и евакуацији.

Извршни радник је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да обавести надређеног.

Управљач је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да обавести о томе надлежну службу преко оперативног центра 112, односно преко бројева 192, 193 и 194, који спроводи обавештавање и комуникациону координацију учесника у акцији евакуације и спасавања.

Управљач је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да предузме мере за спасавање, евакуацију и пружање помоћи повређеним лицима и осигурати место ванредног догађаја до доласка овлашћених лица надлежне службе, зависно од врсте ванредног догађаја. Евакуација се спроводи хитно, а најкасније у року од два часа у летњем периоду, а у року од једног часа у зимском периоду од момента наступања ванредног догађаја из става 1. овог члана.

Управљач висеће жичаре је дужан да опреми станице опремом за спасавање и евакуацију.

Управљач успињаче је дужан да опреми станице и возило опремом за спасавање и евакуацију, осим уколико је целом дужином траса таквих карактеристика, да је могућа безбедна евакуација путника из возила без такве опреме.

Управљач висеће жичаре израђује Процену угрожености и План заштите и спасавања за сва постројења жичаре, а на основу којег мора помоћу периодичних вежби доказати да организација спасавања и евакуације задовољава прописане захтеве.

Процену угрожености и План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама из става 7. овог члана доноси управљач уз сагласност директора управе надлежне за заштиту и спасавање и надлежне службе министарства надлежног за унутрашње послове.

Пружање прве помоћи

Члан 65.

Извршни радник мора бити оспособљен за пружање прве помоћи повређеним лицима у ванредним догађајима.

Управљач прописује послове из става 1. овог члана.

Оспособљавање извршних радника из става 1. овог члана обављају црвени крст, здравствена установа и друштва која обављају делатност медицине рада и специјалисти медицине рада.

Прибор за прву помоћ

Члан 66.

Станице на траси жичаре морају бити опремљене прописаним прибором за прву помоћ.

Управљач прописује садржину, складиштење, чување и употребу прибора за прву помоћ као и остале прописане опреме.

Истрага о ванредном догађају

Члан 67.

Управљач је дужан да организује и спроводи сопствену истрагу о ванредном догађају у раду жичара, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа.

Управљач је дужан да организује и спроводи истрагу о ванредном догађају у раду жичара, уколико наступи избегнута несрећа уколико је постојала опасност по живот и/или тешку повреду људи или велику материјалну штету.

Истрагу о ванредном догађају спроводи истражна комисија коју именује управљач.

У састав истражне комисије морају бити укључени сви представници субјеката на које се ванредни догађај односи.

Истражна комисија у складу са закључцима до којих је дошла приликом истраге подноси управљачу јединствени извештај о истрази. Извештај о истрази озбиљне несреће, садржи и извештај са увиђаја надлежних органа полиције и/или тужилаштва.

У случају озбиљне несреће управљач је дужан да достави Дирекцији и републичком инспектору за железнички саобраћај извештај о истрази одмах, а најкасније у року од три дана по пријему извештаја о истрази.

У случају несреће или избегнуте несреће управљач је дужан да достави Дирекцији извештај о истрази у року од месец дана од дана пријема извештаја о истрази.

Министар прописује категоризацију ванредних догађаја, начин спровођења истраге ванредног догађаја, начин рада истражитеља и истражне комисије, начин устројавања истражне комисије, начин и поступак утврђивања узрока, последица, околности под којима је настао и одговорности за ванредни догађај, начин обавештавања здравствене установе и овлашћених лица надлежних тела о ванредном догађају, начин вођења евиденције и других података о ванредним догађајима, образац извештаја о истрази и образац евиденције ванредних догађаја на жичари.

Управљач прописује упутства за рад, техничко-технолошке поступке и правила за поступање у случају ванредног догађаја и отклањања последица ванредног догађаја у складу са прописом из става 6. овог члана.

VIII ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО И КОНЦЕСИЈА

Одлука о давању концесије

Члан 68.

Јавно-приватно партнерство и концесија у подручју жичара може се давати за обављање услуге јавног превоза лица односно за грађење жичара у складу са прописима којима се уређују јавно-приватно партнерство и концесија.

Одлуку о давању концесије и јавно-приватног партнерства доноси Влада. Јавно-приватно партнерство и концесија се дају на основу спроведеног јавног конкурса.

Министар прописује садржину, начин и поступак спровођења јавног конкурса.

IX НАДЗОР

Спровођење надзора

Члан 69.

Надзор над спровођењем овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона врши министарство надлежно за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министарство) и Дирекција.

Министарство врши инспекцијски надзор преко републичког инспектора за железнички саобраћај (у даљем тексту: Инспектор).

У погледу питања инспекцијског надзора примењују се одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор, ако овим законом није другачије одређено.

Надзор Дирекције

Члан 70.

Дирекција у складу са чланом 55. издаје одобрење за рад жичаре, прати континуитет испуњености услова управљача из члана 55. и по потреби поништава одобрење за рад жичаре.

Инспекцијски надзор

Члан 71.

Инспектор не може да израђује или учествује у изради техничке документације и техничкој контроли техничке документације за објекте који су предмет инспекцијског надзора и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објектима који су предмет инспекцијског надзора.

Овлашћења инспектора

Члан 72.

Ради обављања инспекцијског надзора, Инспектор је овлашћен да прегледа сва постројења жичаре, извођење радова на жичарама и припадајућем терену, техничку и другу документацију која се односи на постројења жичаре као и да провери документацију везану за стручну оспособљеност и здравствену способност извршних радника жичара. У обављању инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) привремено забрани употребу жичаре која није у складу са прописаним условима за рад жичаре и која се користи без одобрења за рад жичаре;
- 2) обустави извршење наређења или забрани даље предузимање неправилних радњи, којима би се могао угрозити рад жичаре на безбедан начин;
- 3) нареди уклањање неправилности и недостатака који ометају рад жичаре на безбедан начин, као и по потреби одреди привремене мере безбедности које треба предузети;
- 4) привремено обустави радове који се изводе на постројењима жичаре или припадајућем терену, ако би се њиховим извођењем могао угрозити рад жичаре на безбедан начин или ако се изводе без прописаног одобрења или ако се изводе без предузетих мера за рад жичаре на безбедан начин;
- 5) забрани, односно захтева привремену забрану рада извршном раднику, привремено удаљи односно захтева да се привремено удаљи од вршења одређених послова у раду жичаре, нареди испитивање или захтева да извршни радник приступи испитивању да ли има алкохола, дрога или психотропних супстанци у организму, упути односно захтева да се извршни радник упути на ванредну проверу здравствене способности или знања, у случајевима и на начин прописан овим законом;
- 6) привремено одузме документе и предмете важне за обављање инспекцијског надзора, о чему је дужан да изда потврду;
- 7) узима изјаве од лица која су прекршила прописе и установи идентитет тих лица.

Управљач, као и друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужна су да Инспектору омогуће и обезбеде несметано обављање инспекцијског надзора.

Управљач, као и друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужни су да инспектору обезбеде све потребне дозволе за вожњу у жичарама, дозволе које омогућавају несметан приступ свим постројењима инспекцијског надзора, као и осигурати све остале услове како би се такав инспекцијски надзор несметано и у потпуности могао обављати.

Инспекцијско решење

Члан 73.

Забране, наредбе и друге мере инспектор одређује писаним решењем.

Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, у случају предузимања хитних мера ради отклањања непосредне опасности за рад жичаре на безбедан начин, инспектор може решење донети и усмено.

Управљач или друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужни су поступити према решењу инспектора у року одређеном решењем, а о извршењу решења писаним путем обавести инспекцију у року од 30 дана од дана истека рока за извршење решења.

Управљач је дужан да на захтев инспектора у траженом року писаним путем обавести и изричито одреди одговорну особу у правном лицу која је одговорна за неизвршење инспекцијског решења, односно за поступање супротно одредбама овог закона.

Жалба

Члан 74.

Против решења инспектора може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана доставе писаног решења.

Жалба одлаже извршење решења.

Изузетно од одредаба става 2. овог члана, жалба не одлаже извршење решења када је неопходно предузимање хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност, што се посебно образлаже у решењу.

Достављање докумената Инспектору

Члан 75.

Забране, наредбе и друге мере инспектор одређује писаним решењем.

Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, у случају предузимања хитних мера ради отклањања непосредне опасности за рад жичаре на безбедан начин, инспектор може решење донети и усмено.

Управљач или друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужни су поступити према решењу инспектора у року одређеном решењем, а о извршењу решења писаним путем обавести инспекцију у року од 30 дана од дана истека рока за извршење решења.

Управљач је дужан да на захтев инспектора у траженом року писаним путем обавести и изричито одреди одговорну особу у правном лицу која је одговорна за неизвршење инспекцијског решења, односно за поступање супротно одредбама овог закона.

Х КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

Новчаном казном 100.000-1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не одреди безбедан начин рада жичаре у складу са одредбом члана 6. став 1. овог закона;
- 2) не предузме мере како би се обезбедило да пожар у жичари не угрожава безбедност лица и како би се жичаре и лица заштитили од дејстава грома у складу са одредбом члана 14. ст. 5. и 6;
- 3) не омогући ручно искључивање жичаре у сваком тренутку у складу са одредбом члана 15. став 3;
- 4) не одржава довољну бочну и вертикалну раздаљину између возила, уређаја за вучу, шина, ужади итд. и могућих структура или препрека које се налазе у близини било на тлу или у ваздуху, узимајући у обзир вертикално, уздужно и бочно кретање ужади и возила или уређаја за вучу под најнеповољнијим предвидивим условима рада у складу са одредбом члана 18. став 2;
- 5) не предузме све мере у складу са најновијим технолошким развојем у складу са одредбама члана 22. став 1;
- 6) не омогући у сваком тренутку искључивање жичара и/или возила, под најнеповољнијим условима у смислу одобреног оптерећења и адхезије на контакту котур-уже током рада у складу са одредбама члана 25. став 1;
- 7) не обезбеди да је жичара опремљена ефикасним кочним завртњем и механизмом за закључавање који спречава превремено поновно покретање у складу са одредбама члана 25. став 5;
- 8) не обезбеди места на конструкцији за качење личне заштитне опреме како би се спречили падови у складу са чланом 33. став 2;
- 9) не организује рад, одржавање и контролу жичаре на начин којим се обезбеђују услови за рад жичаре на безбедан начин у складу са чланом 46. став 1;
- 10) не именује техничко одговорно лице за жичару и његовог заменика у складу са одредбом члана 54. став 1. овог закона;
- 11) обавља рад без одобрења за рад у складу са одредбом члана 55. став 1. овог закона;
- 12) поступа супротно одредби члана 57. став 1. овог закона

Новчаном казном од 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тач. 1) овог члана одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 15) овог члана техничко одговорно лице и заменик.

Новчаном казном од 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 15) овог члана оператер.

Новчаном казном од 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 15) овог члана извршни радник.

Новчаном казном 50.000-80.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако поступа супротно одредби члана 57. став 4. овог закона.

Члан 77

Новчаном казном 100.000-500.000 динара казниће се за прекршај управљач или друго правно лице ако:

- 1) не осигура безбедан приступ до подручја за укрцавање и искрцавање путника и извршних радника жичаре као и укрцавање и искрцавање путника и извршних радника жичара и не омогући деци и особама са смањеном покретљивошћу безбедно коришћење жичаре уколико је жичара пројектована за транспорт таквих лица у складу са одредбама члана 29. ст. 1 и 2;
- 2) не донесе техничка упутства и мере да би се обезбедило коришћење жичаре у складу са одредбама члана 30. став 1. и члана 31 став 1.
- 3) не осигура безбедносне прикључке за личну заштитну опрему у складу са одредбом члана 33. став 2. овог закона;
- 4) не изводи и не организује стручни преглед у складу са одредбама члана 56. ст. 1. и б. овог закона;
- 5) не изради опште услове превоза у складу са одредбама члана 59. овог закона;
- 6) не организује одржавање жичаре у складу са одредбама члана 60. став 1. овог закона;
- 7) правовремено и стручно не изводи прописано одржавање, не води евиденцију редовног одржавања, или на захтев инспектора не предочи потребну евиденцију у складу са одредбама члана б1. овог закона;
- 8) не изради безбедносну анализу, ако иста не обухвата безбедносне уређаје и њихов утицај на постројење жичаре или иста није израђена у складу са признатом или потврђеном методом у складу са одредбом члана 36. ст. 1, 3. и 4. овог закона;
- 9) резултати безбедносне анализе нису приказани у безбедносном извештају и ако безбедносни извештај није израђен на српском језику у складу са одредбом члана 37. ст. 1. и 2. овог закона;
- 10) се подсистем жичаре користи супротно одредби члана 37. став 5. овог закона;

- 11) не изради сва потребна упутства за рад жичаре, не осигура свакодневно извођење унутрашњег надзора, не постави знакове упозорења као и знакове опасности и не води евиденције у складу са одредбама члана 58. овог закона;
- 12) инспектору не омогући и не осигура несметано обављање инспекцијског надзора у складу са одредбом члана 72. став 2. овог закона;
- 13) инспектору не обезбеди све потребне дозволе и остале услове у складу са одредбом члана 72. став 3. овог закона;
- 14) подлежу инспекцијском надзору према овом закону, а не поступе према решењу инспектора у складу са одредбом члана 73. ст. 3. и 4. овог закона;
- 15) инспекцији благовремено не достави опште и друге акте у складу са одредбом члана 75. овог закона.

Члан 78.

Новчаном казном 50.000-2.000.000 динара казниће се за прекршај управљач ако:

- 1) не обезбеди одговарајућу опрему за међусобну комуникацију извршних радника жичаре у сваком тренутку и за обавештавање путника у хитним случајевима у складу са одредбама члана 27;
- 2) не осигура опрему потребну за обављање задатака извршног радника у возилу у складу са одредбом члана 28. став 4. овог закона;
- 3) у складу са одредбама члана 48. ст. 1. и 2. овог закона техничко одговорне лице, његов заменик и извршни радник немају прописано образовање, или ако нису савладали програм стручне обуке, или ако нису положили стручни испит, или ако техничко одговорно лице, његовог заменика и извршног радника стручно не усавршава односно не подучава, или ако у опсегу значајном за безбедност саобраћаја, периодично, а у прописаним случајевима и ванредно, не проверава њихово знање;
- 4) у складу са одредбама члана 49. ст. 1. и 2. овог закона извршни радник или особа на стручној обуци за извршног радника, зависно од послова које обавља, не испуњава прописане здравствене услове, или ако периодично, а у прописаним приликама и ванредно, не проверава здравствену способност извршног радника;
- 5) распореди односно ако извршном раднику допусти рад супротно одредбама члана 53. овог закона;
- 6) не поступи у складу са одредбом члана 64. ст. 3-5. овог закона;
- 7) извршни радник није оспособљен за пружање прве помоћи повређеним лицима у складу са одредбом члана 65. став 1. овог закона;
- 8) возило и службено место на траси није опремљено прописаним прибором за прву помоћ у складу са одредбом члана 66. овог закона;
- 9) о озбиљној несрећи не обавести овлашћену особу у складу са одредбом члана 64 став 3. овог закона;
- 10) не организује и не спроводи истрагу у складу са одредбом члана 67. став 1. овог закона.

Члан 79

Новчаном казном 50.000-80.000 динара казниће се за прекршај извршни радник ако:

- 1) не употребљава комуникациони уређај у складу са одредбом члана 27. овог закона;
- 2) не употребљава опрему потребну за обављање задатака у складу са одредбом члана 28. став 4. овог закона;
- 3) не располаже одговарајућим радним средствима и помагалима, и није одговарајуће оспособљен за извођење предметног задатка у складу са одредбом члана 30. став 3. овог закона;
- 4) не употребљава личну заштитну опрему у складу са одредбом члана 33. став 2. овог закона;
- 5) поступи супротно одредбама члана 51. ст. 1. и 3. овог закона.
- 6) не поступи у складу са одредбом члана 64. ст. 1. и 2. овог закона;

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 80.

Управљач је дужан да усклади свој рад и пословање са одредбама овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ако нису испуњени услови из става 1. овог члана одобрење за рад жичара се одузима и жичаре престају са радом у року од 12 месеци од дана утврђивања неиспуњености услова.

Члан 81.

Управљач је дужан да донесе, односно усклади своје акте са овим законом и одговарајућим прописима које доноси министар надлежан за послове саобраћаја у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 82.

Подзаконски прописи за извршавање овог закона биће донети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских прописа из става 1. овог члана, примењују се одредбе важећих прописа и општих аката управљача, осим одредаба које су у супротности са овим законом.

Члан 83.

Извршни радници морају стећи уверење о оспособљености за пружање прве помоћи од стране надлежне државне установе из члана 65. став 3. овог закона у року од

шест месеци од дана ступања на снагу овог закона. Извршни радници морају имати уверење о положеном стручном испиту из области заштите од пожара, које издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Члан 84.

Овај закон је усклађен са Уредбом (ЕУ) 2016/424 Европског парламента и Савета од 9. марта 2016. године о жичарама и о стављању ван снаге Директиве 2000/9/ЕЗ.

Члан 85.

До доношења техничких и других прописа на основу овог закона, односно других закона, примењују се технички и други прописи који су донети на основу Закона о жичарама за транспорт лица („Службени гласник РС”, бр. 38/15-3, 113/17-192 (др. закон), 31/19-11).

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (у даљем тексту: АСАА споразум) или ако тај уговор не буде закључен, од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији, израз: „на српском језику” из члана 30. став 2, 36. став 6, 37. став 2, 41. став 10, 43. ст. 5 и 7, 44. став 1. тачка 2), 77. став 1. тачка 9) овог закона замењује се изразом: „на српском језику, односно на језику који надлежни орган и потрошач, односно крајњи корисник може лако разумети, како је одређено у држави чланици Европске уније у којој се производ испоручује на тржишту”, речи: „Република Србија” у члану 2. став 1. тачка 2), у употребљеном падежу, замењују се речима: „Европска унија”, у истом падежу, речи: „других држава” у члану 3. став 1. тачка 54) овог закона, замењују се речима: „трећих држава.

Члан 86.

Управљач је дужан да за жичаре које немају употребну дозволу прописану законом којим се уређује планирање и изградња, прибави исправу којом је утврђена подобност објекта за употребу у складу са прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката, односно документ којим се потврђује да је управљач поднео захтев за утврђивање подобности објекта за употребу у складу са прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката, у року утврђеном прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката.

Члан 87.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.